

A-CYCLUS VEERTIENDE ZONDAG DOOR HET JAAR

- Eerste lezing: Zacharia 9,9-10
- Tweede lezing: Romeinen 8,9.11-13
- Evangelielezing: Matteüs 11,25-30
- Commentaar bij de lezingen: Koning en Knecht

ZACHARIA 9,9-10

Eerste lezing uit de profeet Zacharia

Zo spreekt de Heer:

"Jubel luid, gij dochter Sion,
juich, gij dochter Jeruzalem!

Zie, uw koning komt tot u,
rechtvaardig en zegevierend;

hij is deemoedig, hij rijdt op een ezel,
op een veulen, het jong van een ezelin.

Ik vaag de strijdwagens weg uit Efraim,
de paarden uit Jeruzalem;
de strijdboog wordt gebroken.

Dan kondigt hij vrede af onder de volken,
dan gaat zijn heerschappij van zee tot zee,
van de Rivier tot de grenzen der aarde."

ROMEINEN 8,9.11-13

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Rome

Broeders en zusters,

Uw bestaan wordt niet beheerst door de zelfgenoegzaamheid,
maar door de Geest,

omdat de Geest van God in u woont.

Zou iemand de Geest van Christus niet hebben,
dan behoort hij Hem niet toe.

Als de Geest van God die Jezus van de doden heeft opgewekt,
in u woont,
zal Hij
die Christus Jezus van de doden heeft doen opstaan,
ook uw sterfelijk lichaam eenmaal levend maken
door de kracht van zijn Geest,
die in u verblijft.
Broeders en zusters,
wij hebben dus verplichtingen
maar niet aan onszelf, om zelfgenoegzaam te leven.
Als gij zelfzuchtig leeft,
zult gij zeker sterven.
Maar als gij door de Geest
de praktijken van de zelfzucht versterft,
zult gij leven.

MATTEÛS 11,25-30

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs

In die tijd sprak Jezus:

"Ik prijs U, Vader, Heer van hemel en aarde,
omdat Gij deze dingen verborgen gehouden hebt
voor wijzen en verstandigen,
maar ze hebt geopenbaard aan kinderen.

Ja, Vader, zo heeft het U behaagd.

Alles is Mij door mijn Vader in handen gegeven.

Niemand kent de Zoon tenzij de Vader,
en niemand kent de Vader tenzij de Zoon
en hij aan wie de Zoon Hem wil openbaren.

Komt allen tot Mij
die uitgeput zijt en onder lasten gebukt,

en Ik zal u rust en verlichting schenken.

Neemt mijn juk op uw schouders en leert van Mij:

Ik ben zachtmoedig en nederig van hart;

en gij zult rust vinden voor uw zielen,

want mijn juk is zacht en mijn last is licht."

COMMENTAAR BIJ DE LEZINGEN

Jean Bastiaens

Koning en Knecht

In de Schrift kwamen twee grote messiaanse tradities tot ontwikkeling, die van de koningmessias en die van de knecht-messias. Bij koning-messias denken we aan de koningen David en Salomo en aan de beloften die hen werden gedaan. Maar we kunnen ook denken aan koning Achaz die, ondanks zichzelf, messiaanse beloften mocht ontvangen uit de mond van de profeet Jesaja. Zolang Israël een (onafhankelijke) staat is, speelt de koningsideologie er een belangrijke rol. Het boek Deuteronomium geeft zelfs een charter mee aan het volk: wanneer het volk het beloofde land is binnengetrokken en wanneer dan de roep om een koning luider wordt, dan mag men een koning aanstellen op voorwaarde dat die zich aan dit charter houdt (Deuteronomium 17, 14-20). Een koning in Israël mag geen paarden houden, er niet veel vrouwen op na houden, geen goud en geld ophopen en hij moet een afschrift van de Tora binnen handbereik hebben 'opdat hij zich niet gaat inbeelden dat hij meer is dan anderen en dat hij boven de wet staat'. Voorwaar een charter waarmee vandaag leiders van talrijke landen hun voordeel zouden kunnen doen.

Daarnaast is er de lijn van de knecht-messias, gemodelleerd naar de profetische gestalte van de Knecht of Dienaar uit het boek Jesaja (Jesaja 40-55). Die messias is veeleer een profeet. Hij spreekt het Woord namens GOD, werkt niet in het centrum, maar in de marge, heeft een kritische houding ten opzichte van de machtsinstituten van zijn tijd en wijst nieuwe wegen. De Knecht uit het boek Jesaja heeft een afschuw van geweld, beoefent actieve geweldloosheid door ook zelf deemoedig en nederig te worden.

In de eerste lezing uit het boek Zacharia komen die twee messiaanse tradities samen. Daar is sprake van een "koning" die komt en zegeviert, die vrede afkondigt en een ruime heerschappij voert. Maar diezelfde koning is "deemoedig": hij rijdt niet op een paard, maar op een ezel, het jong van een ezelin (in herinnering aan de zegen die Jakob gaf aan zijn zoon Juda, zie Genesis 49, 8-12). En die koning zal ook onder de volken de vrede afkondigen (in herinnering aan de Knecht die 'een licht voor alle volken' werd, Jesaja 49, 6). In die tijd zullen er in Israël geen paarden en strijdbogen meer te vinden zijn, noch in het noorden, bij Efraim, noch in het zuiden, in Jeruzalem. Er zal een unieke vrede heersen, waarbij Israël en de volken geen tegenpolen meer zijn.

Ook bij Jezus komen de twee messiaanse tradities samen, zij het op een weer heel andere manier. Want het koningschap van Jezus staat veel sterker in perspectief van het koningschap van GOD. Jezus verkondigt niet zichzelf, maar Hij kondigt het Koninkrijk van de Hemel aan. Dat wil zeggen: Hij kondigt een tijd aan waarin alleen GOD als koning zal heersen over zijn volk en niemand anders. In de realisering van het komen van dat koninkrijk speelt Jezus wel een sleutelrol, juist omdat hij de messias is.

Wanneer Jezus Jeruzalem binnengaat, omstuwd door zijn leerlingen en door het aanwezige volk, is Hij gezeten op 'een ezel, het jong van een lastdier' (Matteüs 21, 5). En de mensen zingen 'Hosanna voor de Zoon van David'. Maar het eerste wat die deemoedige koning zal doen, is het ontruimen van de tempel, zodat die weer 'een huis van gebed' kan worden een waarlijk profetische daad.

In de evangelielezing horen we hoe Jezus de mensen uitnodigt naar Hem toe te komen. Hij staat in een unieke Zoon-Vader-relatie, nog anders dan dat dit bij de koningen van weleer het geval was. Jezus "kent" de Vader en dat kennen wordt gedragen door de liefde. Jezus wil de Vader openbaren, op voorwaarde dat men Jezus ook de kans geeft om dat te doen. Kinderen doen de wijzen en verstandigen voor hoe dat in zijn werk gaat.

De laatste alinea is van een buitengewone pracht. Jezus nodigt vooral al degenen uit die gebukt gaan onder moeite en lasten. En hoe velen zijn dat er niet, toen en vandaag? Je kunt er versteld van staan hoeveel mensen soms te dragen krijgen, hoeveel zorgen, ellende, verdriet, en hoe krachtig ze daaronder kunnen blijven. Jezus nodigt ons uit om met onze lasten naar Hem toe te komen. Hij zegt niet dat Hij ons van onze lasten zal verlossen. Maar Hij biedt een juk aan. Een juk is een instrument dat bedoeld is om het dragen van lasten te verlichten. Wie het juk van Jezus aanneemt, zal niet meer gebukt gaan onder de lasten. De lasten zijn er nog, maar wegen niet meer door. Wat is dat juk van Jezus? Dat is zijn manier van leven. Elke evangelieperikoop kan voor ons een les worden. Te midden van onze moeilijkheden kunnen we ons focussen op Jezus: Hij is zachtmoedig en nederig van hart. Bij Hem alleen zal onze ziel echte rust vinden.